

A Pécs Ítéltábla dr. Fülöp Botond ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Fábíán Bernadette ügyvéd által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében aTörvényszék 2017. január 3-án kelt/20/I. számú ítélete ellen a felperes által 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 30.000 (harmincezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az alperes jogelődje, a L. Zrt. (a továbbiakban alperes) 2008. október 9-én kölcsönszerződést kötöttek, amelynek alapján az alperes 2.337.500 forint kölcsönt folyósított a felperes részre az ... forgalmi rendszámú ... típusú személygépkocsi megvásárlásához. A felek a kölcsön visszafizetésének biztosítására opciós jogot alapítottak az alperes javára a finanszírozott gépjárműre vonatkozóan, másrészt arra adásvételi szerződést is kötöttek.

Az opciós szerződés 5. pontja értelmében a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A 7. pont alapján a hitelező a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő az esedékességet követő 15 napon belül akár részben, akár egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés felmondásra került, bármely ok miatt. A szerződés 7. pontjában a felek az alperes javára alapított vételi jog biztosítására a gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki.

A kölcsönszerződés részévé vált az alperes ... számú üzletszabályzata, amely az alábbi releváns rendelkezéseket tartalmazta:

A IV.7. pont szerint, amennyiben az elsődleges biztosíték opció és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a kölcsönbevevő köteles a hitelező felszólítására az eredeti feltételekkel egyező tartalommal ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejáratát követő 3 hónap.

A IV.9. pont szerint amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésbe foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvet és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.

A VI.1. pont alapján a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg.

A XII.1. pont szerint a hitelező jogosult az üzletszabályzat módosítására. Az üzletszabályzat módosítását annak hatályba lépése előtt legalább 15 nappal korábban ajánlott levélben megküldi a kölcsönbevevőnek. Amennyiben a kölcsönbevevő a fenti határidőn belül írásban nem nyilatkozik, az üzletszabályzat módosítását a hitelező a kölcsönbevevő által elfogadottnak tekinti. Az üzletszabályzat módosítása a hatálybalépésétől kezdve vonatkozik a még le nem járt kölcsönszerződésekre.

Az alperes számú üzletszabályzata helyébe 2009. augusztus 1. napjával a számú üzletszabályzata lépett. Ennek V.6. pontja szerint a hitelező javára az eszközből megvásárolt gépjárműre - a felek között létrejött opciós szerződéssel - alapított opciós jog ún. zárt opció, azaz a hitelező opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt.

Az alperes a kölcsönszerződést fizetési kötelezettség nem teljesítése miatt 2014. február 17. napján 2014. március 12. napjára felmondta és opciós jogának gyakorlását bejelentette.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, az alperes opciós jog gyakorlásával kapcsolatos nyilatkozata folytán a felek között nem jött létre adásvételi szerződés, így az alperes a gépjármű tulajdonjogát nem szerezte meg. Kérte továbbá, hogy kötelezze a bíróság az alperest a gépjármű törzskönyvének kiadására és ítéletével pótolja a gépjármű nyilvántartásba bejegyzett opciós jog törléséhez hozzájáruló nyilatkozatát. Kereseteit arra alapította, hogy az alperest illető opciós jog 5 év elteltével 2013. október 9-én az annak biztosítására alapított elidegenítési és terhelési tilalommal megszűnt, ezért a vételi jog gyakorlásáról rendelkező alperesi nyilatkozattal a felek között nem jött létre adásvételi szerződés, az alperes tehát nem szerezte meg a gépjármű tulajdonjogát. A törzskönyv birtokban tartása álláspontja szerint az opció biztosítására illette meg az alperest, annak megszűnésével a birtoklásra való joga is megszűnt, köteles azt a felperesnek kiadni és az opciós jog gépjármű nyilvántartásból való törléséhez a jogszabály által megkövetelt nyilatkozatot megtenni. Hivatkozott arra is, a felek között nem jött létre olyan megállapodás, amelynek alapján az alperest a kölcsönszerződésből eredő tartozás maradéktalan kiegyenlítéséig megilleti a törzskönyv birtoklásának a lehetősége, amennyiben viszont a számú üzletszabályzat IV.9. pontja, illetve a számú üzletszabályzat azzal megegyező szövegű V.7. pontja erről rendelkezik, azok tisztességtelenségére hivatkozott.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Indokai szerint a számú üzletszabályzat V.6. pontja alapján az opciós jog a kölcsönszerződés felmondásától számított 5 éven belül illette meg, ezért vételi jogának gyakorlásával a gépjárműre vonatkozó adásvételi szerződés létrejött, a jármű tulajdonosaként a törzskönyvet is jogosult birtokban tartani. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus önálló, az opciós jogtól és a

feltételes adásvételi szerződéstől független biztosíték, ami alapján mindaddig, amíg a felperes a kölcsönszerződésből eredő tartozását nem teljesíti, a törzskönyv birtokban tartására az alperes a jogosult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek az opciós jog gyakorlásával kapcsolatos 2014. február 17. napján közölt nyilatkozata folytán a felek között nem jött létre adásvételi szerződés a perbeli gépjármű vonatkozásában, így az alperes a gépjármű tulajdonjogát nem szerezte meg. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek a gépjármű törzskönyvét és ítéletével pótolta az alperesnek a gépjárműre a gépjármű-nyilvántartásban az alperes javára bejegyzett opciós jog törlésére irányuló hozzájáruló nyilatkozatát. Kötelezte az alperest 273.000 forint perköltség megfizetésére.

Indokolásában a vételi jog gyakorlásának időtartamára vonatkozóan azt állapította meg, hogy a felek a vételi jogot a szerződéskötéstől számított 5 éves időtartamra kötötték ki, megállapította továbbá, hogy az üzletszabályzat ismételt vételi jog engedélyezését előíró IV.7. pontja jogszabály megkerülésére irányuló szerződéses rendelkezés, ami semmis. Rögzítette a számú üzletszabályzat V.6. pontja nem vált felek szerződésének részévé. Megállapította, hogy a törzskönyv birtoklása a kölcsönszerződés atipikus biztosítékként sem illeti meg a felperest, mert a számú üzletszabályzat IV.9. pontja a VI.1. ponttal és az opciós szerződés rendelkezéseivel együttesen értékelve arról rendelkezik, amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésbe foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni, nem jogosítja azonban az alperest arra, hogy a törzskönyvet a vételi jog megszűnése után is mindaddig atipikus biztosítékként birtokban tarthassa, amíg a kölcsön teljes visszafizetésére nem kerül sor. Utalt arra is, hogy a hivatkozott szerződéses kikötés alperes által kért értelmezése a fogyasztó számára hátrányosabb, ezért azt a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban 1959. évi Ptk.) 207.§ (2) bekezdése is kizárja.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, annak részbeni megváltoztatását és a törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelem elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felek szerződésének részévé vált számú üzletszabályzat IV.9. pontjában a felek abban állapodtak meg, hogy a kölcsönszerződést biztosító atipikus mellékkötelezettségként az alperes a finanszírozott gépjármű törzskönyvét birtokban tarthatja mindaddig, amíg a kölcsönt a felperes vissza nem fizeti. Álláspontja szerint ezt az értelmezést alátámasztja a számú üzletszabályzat VI.1. és VI.3. pontja is. Utalt arra, hogy álláspontját a bírói gyakorlat is igazolja, - más döntések mellett - a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság .../4. számú ítélete is.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett részének helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, a felek közötti szerződés alperes által felhívott rendelkezéseit nem lehet úgy értelmezni, hogy azok a törzskönyv birtokban tartását az adós szerződésből eredő kötelezettségeinek önálló atipikus biztosítékként lehetővé tennék az alperes számára. Álláspontjának alátámasztására a Kúria Bírósági Határozatokban közzétett ítélezési gyakorlatára is hivatkozott.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helyes jogszabályok alkalmazásával, helytálló jogi következtetést vont le, érdemi döntésével és a kifejtett indokaival a másodfokú bíróság is egyetértett, ezért az elsőfokú ítéletet helytálló indokaira utalással a Pp.253.§ (2) bekezdése és 254.§ (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság rögzíti, hogy a Pp.253.§ (3) bekezdése alapján a felülbírálat nem terjedt ki az elsőfokú ítéletének a szerződés létre nem jöttét, az alperes tulajdonszerzésének hiányát megállapító és az alperes jognyilatkozatát pótló rendelkezéseire. Az alperes fellebbezésében már azt sem vonta kétségbe, hogy az őt korábban megillető opciós jog a szerződéskötéstől számított öt év elteltével 2013. október 9-én megszűnt, ezért a másodfokú bíróságnak a felülbírálat folytán abban a kérdésben kellett állást foglalni, kikötöttek-e a szerződő felek kölcsönszerződésük biztosítására önálló atipikus biztosítékként az alperes számára olyan jogot, hogy a finanszírozott gépjármű törzskönyvét a kölcsöntartozás teljes megfizetéséig birtokban tarthassa.

A perbeli esetben a felek között létrejött szerződés az elsőfokú bíróság helyes megállapításával egyezően nem tartalmazott ilyen atipikus biztosíték adására vonatkozó kikötést. A szerződés részévé vált üzletszabályzat alperes által hivatkozott VI.1. és VI.3. pontjai nem foglaltak magukban ilyen tartalmú megállapodást, ugyanis összesen annyit írtak elő, hogy a kölcsönbevevő köteles a törzskönyvbe is a hitelező javára a vételi jogot bejegyeztetni és úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a korlátozás jogosultja, a hitelező részére küldje meg, illetve ha a törzskönyv bármely oknál fogva a kölcsönbevevő birtokába került, köteles azt haladéktalanul a hitelező részére továbbítani. Ez a rendelkezés valóban nem tartalmazta a felek megállapodását a törzskönyv kölcsönszerződés biztosítékként történő átadására és arra, hogy az alperes a törzskönyvet magánál tartsa akkor is, ha az erre való jogosultság a felek között létrejött opciós szerződés alapján már nem illeti meg. Nem tartalmazott ilyen megállapodást az üzletszabályzat IV.9. pontja sem, mert az csak az alperes részére határozott meg kötelezettséget abban a tekintetben, hogyha a felperes teljesítette a kötelezettségeit, akkor köteles a törzskönyv és a törlési engedély kiadására - akkor is, ha a vételi jog gyakorlásának időtartama nem telt le. Nem jogosította fel azonban az alperest arra, hogy a törzskönyvet minden esetben, tehát a vételi jog és az azt biztosító elidegenítési és terhelési tilalom megszűnése után is visszatarthassa a felperest terhelő fizetési kötelezettség maradéktalan teljesítéséig.

Az alperes fellebbezésben kifejtett álláspontjával szemben eltérő következtetés levonására az sem ad alapot, hogy a szerződéskötéskor az alperes képviselőjeként eljáró **M.** tanúként azt vallotta, általánosságban tájékoztatta az ügyfeleket arról, hogy a törzskönyvet a hitelező tartja birtokban egészen addig, amíg a kölcsönt vissza nem fizetik. Ez a tájékoztatás ugyanis teljesen megfelelt a szerződés részévé vált üzletszabályzat utóbb érvénytelennek bizonyult IV.7. pontjába foglalt annak a rendelkezésnek, hogy a kölcsönbevevő köteles a vételi jogot legalább a szerződés lejártát követő három hónapig meghosszabbítani, ezért a tanúvallomás nem ellentétes azzal a megalapozott következtetéssel, hogy az alperes nem a kölcsönszerződés önálló biztosítékként, hanem az őt illető vételi jog és az azt biztosító elidegenítési és terhelési tilalom jogosultjaként került a törzskönyv birtokába, ezért a törzskönyv birtoklásához való jog a vételi joghoz kapcsolódó járulékos jogosultságnak minősült, amiből következően a vételi megszűnésével egyidejűleg megszűnt.

A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán még arra utal, a Kúria a .../4. számú felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletében foglaltak szerint a perbelitől eltérő tartalmú szerződéses rendelkezés alapján minősült a törzskönyv birtokban tartásának joga a kölcsönszerződés önálló atipikus biztosítékának. Helyesen hivatkozott a felperes a fellebbezési ellenkérelmében az alperes üzletszabályzatának értelmezésével kapcsolatos, jelen perben is irányadó ítélkezési gyakorlatra. A másodfokú bíróság kiemeli a Kúria BH2017. 95 számon közzétett .../2016. számú ítéletét, amelyben az alperes számú üzletszabályzatának értelmezésével azt a következtetést vont le, hogy a törzskönyv az opciós jog kikényszerítése érdekében és nem attól független, önálló atipikus biztosítékként került az alperes birtokába.

A másodfokú eljárásban is peresztes alperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes részéről felmerült másodfokú perkötséget, mely a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj. Viseli továbbá a saját másodfokú kötségeit.

Pécs, 2017. május 11.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Hrubí Adrienn s.k. bíró